

Assen, 3 april 2025
Ons kenmerk: 1001718

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : Rijksvastgoedbedrijf
Activiteit : Saneren voormalige granaatbaan
Locatie : Witterveld

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode vanaf 1 augustus 2025 tot en met 1 december 2027.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met inachtneming van artikelen 8.74k en 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), besloten aan Rijksvastgoedbedrijf op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een omgevingsvergunning, zoals bedoeld in artikel 5.1. tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet te verlenen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 11.46., eerste lid, van het Bal voor de habitatrichtlijn poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de heikikker (*Rana arvalis*), waar het gaat om:
 - a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. het opzettelijk verstoren van heikikker en poelkikker;
 - c. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van;
- artikel 11.54., eerste lid, van het Bal voor de adder (*Vipera berus*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en ringslang (*Natrix natrix*), waar het gaat om:
 - a. het opzettelijk vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang;

Voorschriften

Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden, zoals beschreven in de aanvraag en de daarbij behorende stukken.
- 1.3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.

- 1.4. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze omgevingsvergunning en de bijbehorende brief (papier of digitaal) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6. De vergunninghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau/ecologisch deskundige de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau of ecologisch deskundige door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan SOORTENBESCHERMING OW OUDE GRANAATBAAN WITTERHAAR d.d. 5 september 2024 (ATKB) (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, zoals beschreven op www.rvo.nl/ecologisch-deskundige (hierna ecologisch deskundige) én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijziging(en) dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij deze omgevingsvergunning.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.
- 1.12. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologische deskundige vastgesteld te zijn dat er geen beschermde soorten binnen het plangebied meer aanwezig zijn.

2. Soort specifieke voorschriften

Poelkikker, heikikker, levendbarende hagedis, hazelworm, adder, ringslang

- 2.1. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de meest kwetsbare periodes van de poelkikker, heikikker, levendbarende hagedis, hazelworm, adder en ringslang zoals aangeven in tabel 3 van het Activiteitenplan. Deze tabel dient opgenomen te worden in het Ecologisch werkprotocol.
- 2.2. De vergunninghouder dient conform het Activiteitenplan, voorafgaand aan de werkzaamheden, in september schermen te plaatsen en de betreffende soorten af te vangen. Na het afvangen kan begonnen worden met de werkzaamheden. Dit dient aansluitend in oktober te worden uitgevoerd zodat de amfibieën/reptielenschermen niet langer hoeven te staan dan noodzakelijk.
- 2.3. In week 35 (eind augustus) vindt een controle plaats op broedvogels. Hierbij wordt door een deskundig ecooloog beoordeeld of binnen het plangebied, langs het plangebied (binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden) en langs de route van de machines, nog in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Indien binnen het plangebied, of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden buiten het plangebied, geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn dan worden vanaf week 36 onder deskundige ecologische begeleiding de stappen genomen zoals aangegeven in het Activiteitenplan (pagina 31-32).

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
 - 3.1.1. bij het plaatsen en controles van de reptielen/amfibieënschermen;
 - 3.1.2. bij de controle van de emmers en verplaatsen van reptielen en amfibieën;
 - 3.1.3. bij controle na de maaiwerkzaamheden;
 - 3.1.4. voorafgaand aan het vellen van bomen en/of het verwijderen van begroeiing;
 - 3.1.5. in het geval van calamiteiten;
 - 3.1.6. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten.

Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Rijksvastgoedbedrijf (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Assen (digitaal).

Omgevingsvergunningstermijn

Het kan voorkomen dat de in de omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn te verzoeken om verlenging. Daarvoor kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl.

Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 25 november 2024 hebben wij van ATKB namens Rijksvastgoedbedrijf (hierna vergunninghouder) een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op het saneren van een schietbaan, gelegen nabij Wittehaar 16, 9405VK Assen in de gemeente Assen. De vergunninghouder heeft een omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.46 eerste lid onder a,b en d, 11.54 eerste lid onder a en b, van het Bal voor de heikikker (*Rana arvalis*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*), adder (*Vipera berus*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en ringslang (*Natrix natrix*).

Figuur 1: Plangebied (bron: ATKB Quick-scan d.d. 8 maart 2022)

2. Wettelijk kader

Het is op grond van artikel 5.1, tweede lid en onder g, van de Omgevingswet (Ow) verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangewezen geval. De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermd volgens diverse beschermingsregimes van het Bal.

2.1 Habitatrichtlijn

De poelkikker en heikikker zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn en bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.46. eerste lid van het Bal waar het gaat om:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;

- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de poel- en heikikker als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal vallen o.a. de voortplantingswateren en de winterverblijfplaatsen. Onder voortplantingsplaatsen wordt het water verstaan (poelen, vennen, sloten, e.d.) waarin de kooractiviteit plaatsvindt, waar eieren worden afgezet en de jongen (larven) opgroeien. Dit water is veelal het gehele jaar door waterhoudend en bezit ondiepe zones die snel kunnen opwarmen. Het water is in gebruik van half maart tot half september.

Winterverblijfplaatsen zijn de plekken waar de poel- en heikikkers zich in de winter individueel op het land bevinden, zoals in de grond ingegraven, in muizenholletjes, onder stronken en in dammetjes waar puin aanwezig is. Ze verblijven daar van half oktober tot en met half april.

Naast artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46, eerste lid en onder b, van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van poel- en heidekikker gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden.

2.3 *Nationaal beschermde soorten*

De adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in de bijlage IX van het Bal en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.54, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen als bedoeld in artikel 11.54, eerste lid en onder b, van het Bal vallen tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen, seizoensgebonden verblijfplaatsen, essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantingsplaats of rustplaats van de adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang.

2.4 *Beoordelingsgronden vergunningverlening*

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. **De situatie**

Rijksvastgoedbedrijf Utrecht moet op basis van de wet bodembescherming de voormalige granaatbaan in Witten laten saneren. De baan is sinds 2002 niet meer in gebruik. Uit bodemonderzoek blijkt dat de bodem verontreinigd is met lood, koper en antimoon. De waarden zijn op een aantal plekken zo hoog dat er ecologische en humane risico's zijn.

De bodem wordt ontgraven tot op 0,5 meter diepte vanwege de interventiewaarde overschrijding. Daarnaast wordt ook de oostelijke grondwal afgegraven omdat hier de waardes ook boven de interventiewaarde uitkomen. De afgegraven vervuilde grond wordt afgevoerd. Het af te graven deel wordt niet aangevuld met grond. Wel wordt er met gebiedseigen materiaal een nieuwe grondwal opgeworpen.

3.1 *Uitgevoerd onderzoek*

Door ATKB is in een quickscan (d.d. 8 maart 2022) geconcludeerd dat nader onderzoek nodig was naar het mogelijk voorkomen van de noordse winterjuffer en grote bosmuis en dat effecten op kunnen treden op heikikker, poelkikker, adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang. In het nader onderzoek (d.d. 13 februari 2023) zijn zowel grote bosmuis als noordse winterjuffer niet aangetroffen, behalve ringslang zijn heikikker, poelkikker, adder, hazelworm en levendbarende hagedis wel aangetroffen. De onderzoeken zijn uitgevoerd conform meest recente kennisdocumenten voor de soorten, het vleermuisprotocol en soorteninventarisatieprotocollen. Hiermee kunnen wij concluderen dat er voldoende onderzoek is uitgevoerd. Zie tabel 1 (pag. 11-13) van het Activiteitenplan voor een uitgebreide weergave van alle uitgevoerde onderzoeken inclusief gevolgde methodieken en protocollen.

Als gevolg van de ingreep worden heikikker en (mogelijk) poelkikker verstoord en verdwijnen (tijdelijk) essentiële functies van heikikker, poelkikker, adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang. Volgens de interpretatie van de Ow zijn dit schadelijke handelingen, waarbij verbodsbepalingen worden overtreden. Daarom wordt een omgevingsvergunning aangevraagd voor:

Habitatrichtlijnsoorten

- artikel 11.46 Bal, lid 1a, voor wat betreft het afvangen van heikikker en poelkikker;
- artikel 11.46 Bal, lid 1b, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van heikikker en poelkikker;
- artikel 11.46 Bal, lid 1d, voor wat betreft het opzettelijk vernielen en/of opzettelijk beschadigen van rustplaatsen van heikikker en poelkikker;

Nationaal beschermde soorten

- artikel 11.54 Bal, lid 1a, voor wat betreft het afvangen van adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang;
- artikel 11.54 Bal, lid 1b, voor wat betreft het opzettelijk vernielen en/of opzettelijk beschadigen van nestlocaties en rustplaatsen van adder, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang;

Het verwonden en doden van dieren wordt voorkomen door het toepassen van mitigerende maatregelen. Daarom is hier geen omgevingsvergunning voor nodig.

3.2 Tijdelijke compensatie

Er is afgezien van tijdelijke maatregelen omdat het hooguit om enkele individuen van de betreffende soorten zal gaan. Daarnaast is in de omgeving van het plangebied voldoende en geschikte(r) overwinteringsgebied voorhanden. De aanvoer van gebiedsvreemd materiaal is tevens niet wenselijk in het Natura 2000-gebied Witterveld. Om die reden moeten alternatieve overwinteringslocaties altijd opgeworpen worden met gebiedseigen materiaal zoals plaggen en stobben. Het vrijkomen van gebiedseigen materiaal hangt af van de periode waarin beheer als plaggen en het vellen van bomen plaatsvindt. Doorgaans is dit in het najaar.

Ook levert het realiseren van tijdelijke overwinteringslocaties meer rijdbewegingen en verstoring in het Natura 2000-gebied op. Daarnaast zou de tijdelijke maatregel alleen nodig zijn voor de winter van 2025 op 2026. Bovendien zal het een aantal jaren duren voordat een tijdelijke maatregel goed gebruikt wordt door amfibieën. Al met al is een tijdelijke maatregel weinig effectief en niet duurzaam voor slechts één winter.

3.3 Permanente mitigatie

Nadat de vervuilde grond is afgevoerd en de werkzaamheden zijn afgerond wordt de afgegraven wal vervangen door onder andere stobben en plaggen die vrijkomen door beheermaatregelen in het gebied (Witterveld). Deze wal moet gereed zijn voor september 2026 zodat het plangebied slechts één winter niet functioneert als (mogelijke) overwinteringslocatie

Er wordt niet ingezet op het creëren van vervangend leefgebied omdat het om slechts 0,17 hectare af te graven gebied gaat gelegen in 481 hectare geschikt en geschikter leefgebied. Daarnaast herstelt het afgegraven deel zich op termijn weer door de ontwikkeling van (vochtige) heide. De insteek zal zijn het afvangen van reptielen en amfibieën uit het plangebied. Voorafgaand aan het afvangen, worden amfibieën/reptielenschermen geplaatst. De periode waarin dit kan gebeuren is buiten het broedseizoen van vogels en buiten de winterrust van de amfibieën en reptielen. Hoe dit afvangen uitgevoerd moet worden zal vastgelegd worden in een ecologisch werkprotocol.

De beste periode voor het afvangen van reptielen en amfibieën in het plangebied is september. In deze periode zijn de dieren nog niet in winterslaap en actief genoeg om ze af te kunnen vangen. Daarnaast geldt ook dat dit buiten de kwetsbare paarperiode is van bijvoorbeeld de adder en levendbarende hagedis. Voor de meeste broedvogels geldt ook dat de broedperiode voorbij is. Uiteraard wordt vooraf gecontroleerd of ook late soorten zoals de nachtzwaluw uitgebroed zijn. Na het afvangen kunnen de graafwerkzaamheden starten. Dit kan het beste aansluitend in oktober gebeuren zodat de reptielen/amfibieënschermen niet langer hoeven te staan dan noodzakelijk. De methodiek van het afvangen wordt uitgelicht in een werkprotocol.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74k. en 8.74l van het Bkl.

4.1 Belangenafweging

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van *‘de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’*, genoemd in artikel 8.74k, lid 1b en artikel 8.74l, lid 1b van het Bkl.

In het Activiteitenplan staat het belang op de volgende manier beschreven:

“Voor zowel de Habitatrichtlijnsoorten als de Nationaal beschermde soorten geldt; In het te saneren deel zijn sterke verontreinigingen vastgesteld met lood, koper en antimoon in de bovenste 0,5 meter grond. Op basis van het rekenmodel Sanscrit is het advies: voor de huidige (industrie) en toekomstige functie (natuur) een zo spoedig mogelijke sanering van de verontreiniging op basis van mogelijke humane (ingestie grond) en ecologische risico's. Hierbij wordt opgemerkt dat is uitgegaan van openbaar toegankelijk gebied. WSP houdt echter rekening met het feit dat t in zowel de huidige als in de toekomstige situatie het terrein niet toegankelijk is voor onbevoegden (omgeven door een hekwerk) en beoordeelt het risico als volgt:

- In de huidige situatie (industrie) zijn er geen potentiële risico's voor mens en milieu te verwachten. Voor ecologie zijn er pas risico's te verwachten bij oppervlakten van 5.000 tot 50.000 m2 met gehalten boven de interventie waarden, wat hier niet aan de orde is. Omdat het terrein niet vrij toegankelijk is, en er geen (bedrijfs)activiteiten op de locatie zijn, zijn er geen risico's voor de volksgezondheid;*
- In de toekomstige situatie (natuur) zijn er wel potentiële risico's voor het milieu te verwachten bij de huidige gehalten en omvang van de verontreiniging (maximaal verontreinigd oppervlak van 50 tot 500 m2 wordt overschreden). Omdat het terrein ook in de toekomstige situatie niet toegankelijk is, zijn er geen humane risico's te verwachten.*

Er zijn voor de toekomstige functie 'Natuur' wel degelijk risico's te verwachten voor het milieu. Het wettelijk belang voor de sanering is 'een dwingende reden van openbaar belang met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Daarbij wordt het af te graven stuk (uitgezonderd de oostelijke aarden wal) niet aangevuld waardoor het een halve meter lager komt te liggen. In combinatie met een toekomstige peilverhoging (In het kader van habitat-doelstellingen) ontstaat er een gebiedje met waterstanden net boven het maaiveld met een verloop naar een grondwaterstand niet ver onder het maaiveld. Hier kan het habitat vochtige heide zich goed ontwikkelen. Ook voor de meeste reptielen (levendbarende hagedis, adder en ringslang) en amfibieën (heikikker en poelkikker) is dit gunstig."

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging

In het Activiteitenplan staat de alternatievenafweging op de volgende manier beschreven:

"Het nul-alternatief is niets doen. Dit zou betekenen dat de verontreinigde grond blijft liggen. In de bovengrond van de handgranatenbaan (0,0 tot circa 0,5 m -mv) is over een oppervlakte van Circa 1.700 m² plus de oostelijke wal (713m) sprake van het voorkomen van matig tot sterk verhoogde gehalten aan zware metalen in de grond. Uit het onderzoek blijkt het volgende:

- zintuiglijk zijn geen afwijkingen waargenomen die kunnen duiden op het voorkomen van een bodemverontreiniging, wel zijn er kale plekken waar geen vegetatie groeit;*
- in de bovengrond (0,0-0,5 m -mv) zijn sterk verhoogde gehalten met lood, koper en/of antimoon gemeten. De ondergrond (0,5-1,0 m -mv) is maximaal licht verontreinigd met antimoon, cadmium, koper en lood. In de onderliggende bodemlaag (1,0-1,5 m -mv) zijn geen verhoogde gehalten gemeten ten opzichte van de achtergrondwaarde;*
- in het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aan barium, xylenen en naftaleen gemeten;*
- horizontaal en verticaal is de verontreiniging volledig in kaart gebracht. Het oppervlak aan sterk verontreinigde grond wordt geschat op circa 1.650 m². Het sterk verontreinigde bodemvolume komt daarmee op 825 m³;*
- er is sprake van een historisch geval van ernstige bodemverontreiniging;*
- conclusie van de Sanscrit beoordeling betreft voor de toekomstige functie (natuur) een zo spoedig mogelijke sanering van de verontreiniging op basis van ecologische risico's. Voor de huidige functie (industrie) is geen sprake van spoed gezien het verontreinigd oppervlak kleiner is dan het criterium. Humane risico's zijn enkel aan de orde als het terrein openbaar toegankelijk zou zijn. Het terrein is echter nu en ook in de toekomst niet openbaar toegankelijk. Vandaar dat alleen mogelijke ecologische risico's zijn bepaald in Sanscrit voor het toekomstige gebruik als "Natuur"*

Om verdere verontreiniging van het grondwater te voorkomen en de verdere verspreiding van de verontreiniging en het herstel van bodemleven ter plaatse is het essentieel dat de vervuilde bodem wordt afgegraven en afgevoerd. Het nul-alternatief is klaarblijkelijk geen optie."

De bodemverontreiniging is daarnaast locatie gebonden. Alternatieve locaties zijn niet aan de orde.

Door buiten de kwetsbare periode van de betreffende soorten te werken, met schermen te werken en weg te vangen en de beschikbaarheid van voldoende alternatieven gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezicht van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening

gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 *Staat van instandhouding*

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

Heikikker

Volgens de verspreidingstrend van het RAVON is de trend van heikikker als stabiel beoordeeld. 'De soort wordt vermeld op bijlage IV. Het is een algemene soort, die sinds 1997 niet verder afneemt. De staat van instandhouding is matig ongunstig' (bron: www.clo.nl/indicatoren/nl1553-amfibieen-van-de-habitatrichtlijn). Op het Witterveld komt de heikikker verspreid voor en ook daarbuiten in andere geschikte gebieden. In de omgeving is de soort wijd verspreid.

De uit te voeren sanering heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van de heikikker. Het terrein heeft een zeer beperkte oppervlakte (0,17 ha) binnen een groot geschikt leefgebied (481 ha). Het terrein wordt tijdelijk niet geschikt als landhabitat en overwinteringslocatie.

Nadat de grond is afgevoerd, wordt de oostelijke wal hersteld met behulp van gebiedseigen materiaal waardoor het in de winter van 2026-2027 weer kan functioneren. Voor de winter van 2025-2026 geldt dat in de omgeving voldoende andere geschikte overwinteringslocaties beschikbaar blijven. Dit zijn bijvoorbeeld de zuidelijk gelegen grondwal, de westelijk gelegen loopgraaf, de wallen rondom de schietbaan en hogere delen van het berkenbroekbos. Als eventuele overwinteringslocatie wordt het lage deel van het plangebied permanent minder geschikt doordat de bodem niet meer wordt aangevuld en dus lager komt te liggen (dichtbij grondwaterniveau). Als landhabitat worden grote delen permanent aanzienlijk vochtiger dan nu het geval is. Dit is juist gunstig voor de heikikker.

Poelkikker

De soort wordt vermeld op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De poelkikker komt vooral in het oosten en zuiden van Nederland voor. De poelkikker neemt, sinds 1997, enigszins toe. De staat van instandhouding is gunstig. (bron: www.clo.nl/indicatoren/nl1553-amfibieen-van-de-habitatrichtlijn) Volgens de verspreidingstrend van het RAVON is er in de trend van de Poelkikker een matige toename. Op het Witterveld komt de soort voor. In de omgeving is de soort wijd verspreid.

De uit te voeren sanering heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van de poelkikker. Het terrein heeft een zeer beperkte oppervlakte (0,17 ha) binnen een groot geschikt leefgebied. Het terrein wordt tijdelijk niet geschikt als marginaal landhabitat en overwinteringslocatie. Omdat het terrein relatief ver ligt van de bekende voortplantingslocatie en er op kortere afstand van dit voortplantingswater meer geschikte overwinteringslocaties zijn, zal het slechts om enkele dieren gaan.

Nadat de grond is afgevoerd, wordt de oostelijke wal hersteld met behulp van gebiedseigen materiaal waardoor het in de winter van 2026-2027 weer kan functioneren. Voor de winter van 2025-2026 geldt dat in de omgeving ruimschoots andere veel geschiktere overwinteringslocaties beschikbaar blijven. Als eventuele overwinteringslocatie wordt het lage deel van het plangebied permanent minder geschikt doordat de bodem niet meer wordt aangevuld en dus lager komt te liggen. Als landhabitat worden grote delen aanzienlijk vochtiger dan nu het geval is. Dit is juist gunstig voor de poelkikker.

Adder

De aantaltrend is beoordeeld als stabiel, hoewel er na 2007, na jaren van een jaarlijkse toename, sprake is van een lichte afname.

De belangrijke voorwaarden voor de adder zijn de aanwezigheid van gevarieerde heideterreinen met voldoende vochtige terreindelen, rust, afwezigheid of zeer geringe begrazingsdruk, genetische uitwisseling en beperkte onnatuurlijke doodsoorzaken (verkeer). Waarnemingen van de adder op het Witterveld zijn schaars maar wel goed verspreid (bron: NDFF, 2024). De oorzaak van het achterblijven van waarnemingen is de ontoegankelijkheid van het Witterveld voor publiek. Ten tijde van het nader onderzoek langs de schietbaan zijn er acht adders waargenomen en later op de Granaatbaan ook ééntje. Het onderzoek vond plaats in een gebied van circa 6 hectare. Het Witterveld is ongeveer 80 maal zo groot. Op basis van extrapolatie zouden er 640 exemplaren kunnen leven op het Witterveld. Dit is ruim voldoende voor een levensvatbare populatie.

Aangenomen kan worden dat de adderpopulatie op het Witterveld een gezonde levensvatbare populatie is. Hiervoor zijn minimaal 100 volwassen dieren noodzakelijk (van Norren, E, 2019).

De uit te voeren sanering heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van de adder. Het terrein heeft een zeer beperkte oppervlakte (0,17 ha) binnen een groot geschikt leefgebied (481 ha).

Het terrein wordt tijdelijk niet geschikt als landhabitat en overwinteringslocatie. De verwachting is dat het aantal overwinterende dieren relatief laag is omdat de af te graven oostelijke wal een vrij ongunstige oriëntatie heeft op het noordwesten. In de omgeving zijn meerdere grondwallen en loopgraven aanwezig met een gunstige zuid-zuidwesthelling. De adder heeft een sterke voorkeur voor deze overwinteringslocaties in of nabij op het zuiden georiënteerde hellingen.

Nadat de grond is afgevoerd, wordt de oostelijke wal hersteld met behulp van gebiedseigen materiaal waardoor het in de winter van 2026-2027 weer kan functioneren. Voor de winter van 2025-2026 geldt dat in de omgeving voldoende andere veel geschiktere overwinteringslocaties beschikbaar blijven. Dit zijn bijvoorbeeld de westelijk gelegen loopgraaf, de wallen rondom de schietbaan en de zuidelijk gelegen grondwal.

In de permanente situatie worden eventuele overwinteringslocatie in het lage deel van het plangebied minder geschikt doordat de bodem niet meer wordt aangevuld en dus lager komt te liggen. Als landhabitat worden grote delen aanzienlijk vochtiger dan nu het geval is. De adder is een vochtminnende soort die hier baat bij kan hebben.

Hazelworm

Het RAVON laat voor de aantalstrend een matige toename zien. De laatste 10 jaar is de landelijke aantalstrend stabiel.

Met het soort specifieke onderzoek langs de Schietbaan zijn tientallen hazelwormen waargenomen. Aannemelijk is dan ook dat de soort algemeen voorkomt op het Witterveld. Naar het zuiden toe is er sprake van een dikker hoogveenpakket en hogere grondwaterstanden op het Witterveld. De verwachting is dat hier de dichtheden aan hazelwormen een stuk lager zijn omdat de soort niet van deze natte omstandigheden houdt. Desalniettemin is sprake van een duurzame populatie hazelwormen op het Witterveld. Doordat harde gegevens ontbreken over lokale trends wordt uitgegaan van de landelijke staat van instandhouding, die gunstig is.

De uit te voeren sanering heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van de hazelworm. Het terrein heeft een zeer beperkte oppervlakte (0,17 ha) binnen een groot geschikt leefgebied (groter dan 481 ha, want de verspreiding van de hazelworm beperkt zich niet tot alleen het Witterveld). Het terrein wordt tijdelijk niet geschikt als landhabitat en overwinteringslocatie. De verwachting is dat het

aantal overwinterende dieren relatief laag is omdat de af te graven oostelijke wal een vrij ongunstige oriëntatie heeft op het noordwesten.

In de omgeving zijn meerdere grondwallen en loopgraven aanwezig met een gunstige zuid-zuidwesthelling. De hazelworm heeft een sterke voorkeur voor deze overwinteringslocaties in of nabij op het zuiden georiënteerde hellingen.

Nadat de grond is afgevoerd, wordt de oostelijke wal hersteld met behulp van gebiedseigen materiaal waardoor het in de winter van 2026-2027 weer kan functioneren. Voor de winter van 2025-2026 geldt dat in de omgeving voldoende andere veel geschiktere overwinteringslocaties met gunstige hellingen op het zuiden en zuidwesten beschikbaar blijven.

In de permanente situatie wordt het lage deel van het plangebied minder geschikt als landhabitat en overwinteringslocatie doordat de bodem niet meer wordt aangevuld en dus lager komt te liggen. Als landhabitat worden grote delen aanzienlijk vochtiger dan nu het geval is. Voor hazelworm zijn hele natte delen niet geschikt, maar in de omgeving is ruimschoots geschikt landhabitat aanwezig.

Levendbarende hagedis

Er is sprake van een matige afname. Vanaf het startjaar 1994 zijn de aantallen tot 20% gedaald ten opzichte van het startjaar. De aantaltrend is beoordeeld als ongunstig tot slecht.

De eindbeoordeling voor levendbarende hagedis is ongunstig-slecht.

Verspreid over het Witterveld zijn meerdere waarnemingen bekend. Er zijn te weinig gegevens om een trend te zien. Het Witterveld is niet vrij toegankelijk waardoor het aantal waarnemingen wat achterblijft ten opzichte van andere gebieden zoals het Fochteloërveen. Ten tijde van het nader onderzoek langs de schietbaan is de soort zeker 19 maal waargenomen. Aangenomen kan worden dat de soort algemeen voorkomt op het Witterveld.

Hoewel de verwachting is op basis van gunstige factoren als rust, geen verkeer, extensieve begrazing dat het in het Witterveld beter gaat dan de landelijke trend zijn er geen harde gegevens over aantalsontwikkeling beschikbaar. Uitgaande van een worst-case benadering zal ook op het Witterveld uitgaan moeten worden van een ongunstige tot slechte staat van instandhouding.

De uit te voeren sanering heeft geen negatief effect op de (on)gunstige staat van instandhouding. Het terrein heeft een zeer beperkte oppervlakte (0,17 ha) binnen een groot geschikt leefgebied (481 ha). Het terrein wordt tijdelijk niet geschikt als landhabitat en als overwinteringslocatie. De verwachting is echter dat het aantal overwinterende dieren relatief laag is omdat de af te graven oostelijke wal een vrij ongunstige oriëntatie heeft op het noordwesten en omdat de vegetatie op het terrein achtergebleven is in de ontwikkeling en er daardoor minder grote pollen pijpenstrootje te vinden zijn waar de soort in zou kunnen overwinteren.

In de omgeving zijn meerdere grondwallen en loopgraven aanwezig met een gunstige zuid-zuidwesthelling en in de omgeving is de vegetatie beter ontwikkeld. De levendbarende hagedis heeft een sterke voorkeur voor deze overwinteringslocaties in of nabij op het zuiden georiënteerde hellingen of in grote pollen pijpenstrootje.

Nadat de grond is afgevoerd, wordt de oostelijke wal hersteld met behulp van gebiedseigen materiaal waardoor het in de winter van 2026-2027 weer kan functioneren. Voor de winter van 2025-2026 geldt dat in de omgeving voldoende andere veel geschiktere overwinteringslocaties met gunstige hellingen op het zuiden en zuidwesten beschikbaar blijven.

In de permanente situatie wordt het lage deel van het plangebied minder geschikt als landhabitat en overwinteringslocatie doordat de bodem niet meer wordt aangevuld en dus lager komt te liggen. Als landhabitat worden grote delen aanzienlijk vochtiger dan nu het geval is. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die hier baat bij kan hebben.

Ringslang

Er is sprake van een stabiele trend. De aantalstrend is beoordeeld als gunstig. Wel is er na jaren van een toename, na 2008 sprake van een lichte afname.

De soort wordt nauwelijks waargenomen op het Witterveld. Met soortgericht onderzoek langs de Schietbaan is de soort ook niet aangetoond. Het Witterveld is marginaal leefgebied waarbij de soort met name in de randen in lage dichtheden voor kan komen. Gezien het geringe aantal waarnemingen, kan geen uitspraak worden gedaan over de staat van instandhouding op het Witterveld. Het heeft ook geen nut om een dergelijke uitspraak te doen voor marginaal leefgebied.

De verwachting is dat de ingreep geen enkel effect heeft op de staat van instandhouding. Er is een zeer kleine kans op één of enkele overwinteringslocaties die tijdelijk worden aangetast. Na afronding van de werkzaamheden worden op de locatie van de afgegraven oostelijke wal weer nieuwe overwinteringslocaties gecreëerd. Het lagere afgegraven deel wordt veel vochtiger dan de huidige situatie. Dit is gunstig voor de ringslag

Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de vergunninghouder de vergunning heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vergunninghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Rekening houden met het broedseizoen van vogels valt ook onder de specifieke zorgplicht. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden, zoals vermeld in dit besluit.